

Halina Walicka *Niebieskie wnętrze*

Tematy

- Wnętrze
- Kobieta i mężczyzna
- Marzenia
- Aspiracje
- Szlachta
- Arystokracja
- Mieszczaństwo
- Bovaryzm

Konteksty

Literatura:

- Ignacy Krasicki, *Żona modna*
- Jane Austen, *Duma i uprzedzenie*
- Honoré Balzac, *Eugenia Grandet*
- Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*
- Gustave Flaubert, *Pani Bovary*
- Thomas Hardy, *Z dala od zgiełku*
- Lew Tolstoj, *Anna Karenina*
- Bolesław Prus, *Lalka*
- Eliza Orzeszkowa, *Nad Niemnem*
- Stanisław Wyspiański, *Wesele*
- Stanisław Ignacy Witkiewicz, *W małym dworku*
- Francis Scott Fitzgerald, *Wielki Gatsby*
- William Faulkner, *Wściekłość i wrzask*
- Witold Gombrowicz, *Ferdynand*
- Jarosław Iwaszkiewicz, *Noc czerwona*
- Olga Tokarczuk, *E.E.*

Malarstwo:

- James Whistler, *Symfonia w bieli 1: dziewczyna w bieli, Symfonia w bieli 2: dziewczynka w bieli, Symfonia w bieli 3*
- Félix Vallotton, *Wnętrze z kobietą przy pianinie*
- Józef Mehoffer, *Słońce majowe*
- Bronisława Rychter-Janowska, *Wnętrze saloniku, Kobieta we wnętrzu saloniku, Kobieta w salonie*
- Edward Hopper, *Pokój w Brooklynie, Hotel Window, Hotel Railroad*

Film:

- Victor Fleming, *Przeminęło z wiatrem*
- Stanisław Różewicz, *Trudna miłość*

Niebieskie wnętrze; farba olejna, płótno; Warszawa, 1968; w kolekcji MEK

Artystka

Urodziła się 28 grudnia 1901 roku w Warszawie. Dzieciństwo i młodość spędziła w Rosji i na Polesiu, gdzie pracowała do wybuchu II wojny światowej. W Warszawie przeżyła lata niemieckiej okupacji. W zrujnowanej stolicy widziała cierpienie i śmierć. W obozie koncentracyjnym Auschwitz straciła męża, ojca i trzech braci. Z wykształcenia była pielęgniarką, przez 45 lat pracowała w zawodzie, który był jej powołaniem. W 1966 roku przeszła na emeryturę. Dla osoby czynnej, potrzebnej ludziom, witalnej samotne spędzanie czasu było bardzo trudne, wywołało melancholię i smutek. Dzięki córce, psycholożce, zaczęła malować. Początkowo miała to być terapia, ale wkrótce sztuka stała się jej sposobem na wyrażenie siebie oraz pomysłem na życie. Malarstwem zajmowała się przez 14 lat. Zmarła w Warszawie 15 lipca 1980 roku.

Malując, nie musiała niczego szukać – jej obrazy od początku były w pewien sposób „gotowe”. ▼

- Francis Ford Coppola, *Ojciec chrzestny*
- Jerzy Hoffman, *Tęgowata*
- Dwight Adair, *Dynastia*
- James Cameron, *Titanic*
- Saul Dibb, *Księżna*
- Andrzej Wajda, *Tatarak*

W stronę interpretacji

Uczniowie pracują w kilkusobowych grupach. Mają do dyspozycji reprodukcje obrazu *Niebieskie wnętrza* Haliny Walickiej (Załącznik 1), przybory piśmiennicze i czyste kartki. Ich zadaniem jest twórcze rozwinięcie zatrzymanej na obrazie sceny. Zachowując formę zapisu właściwą dla dzieła dramatycznego, tworzą ostatni akt sztuki, w której mogliby „zagrać” bohaterowie *Niebieskiego wnętrza*. W tekście głównym zamieszczają dialogi lub monologi postaci, szczegóły dookreślają w didaskaliach (całość powinni zmieścić na kartce formatu A4). Po zakończeniu ćwiczenia poszczególne zespoły odgrywają lub odczytują swoje propozycje z podziałem na role.

Twórcza odpowiedź

Uczniowie pracują indywidualnie lub w kilkusobowych grupach. Mają do dyspozycji reprodukcje obrazu Haliny Walickiej *Niebieskie wnętrza* (Załącznik 1), przygotowane na ich podstawie tła – puste wnętrza (Załącznik 2), kartki formatu A4, nożyczki, kleje i – opcjonalnie – flamastry oraz stare gazety. Ich zadaniem jest dokonanie takiej zmiany w kompozycji obrazu, która pozwoli na odczytanie go w inny niż do tej pory sposób. Na początku wycinają z reprodukcji wszystkie elementy, przedmioty, postacie. Następnie ustawiają je w wybranych przez siebie miejscach pustego wnętrza i przyklejają. Mogą zrezygnować z części elementów lub wprowadzić nowe, dorysowane lub wycięte z gazety. W czasie prezentacji prac wyjaśniają swoje motywacje i uzasadniają decyzje.

▼ Świat, który wykreowała, jest łagodny, pełen harmonii. Eleganckie kobiety przechadzają się po pokojach wypełnionych biedermeyerskimi meblami. Czasem stoi w nich fortepian, bukiet kwiatów. Światło lamp naftowych, świec lub zachodzącego słońca tworzy tajemniczy nastrój. Wyczuwalna jest tęsknota do życia spokojnego, dostatniego, pozbawionego trosk oraz tęsknota za czasem utraconym, światem odchodzącym w niepamięć.

Dzieło

Dominantą obrazu jest kolor niebieski, tworzący nastrój spokoju, dostojności i wyrafinowania. Grającej na fortepianie kobiecie towarzyszy zasłuchany mężczyzna – to scena niewątpliwie wpisująca się w wyobrażenia o sposobie, w jaki przedstawiciele wyższych sfer spędzali leniwe wieczory. Nie ma tu miejsca na przesadne emocje. Jest za to poszukiwanie piękna, a nawet idealizacja, która tworzy obraz sielski, bez skazy. To być może próba ucieczki do rzeczywistości bezpiecznej, poukładanej, urokliwej, a także pochwała dla tego nieistniejącego już, czy wręcz wyobrazonego, świata.